

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חיבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

סדר האדרא רבא י"ג מדות לתנא האלקי רשב"י עם אדמו"רי חב"ד והזוהר

אור הזוהר 277 * אלול תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

תפילה קצרה לאומרה קדם הלימוד:

לשם יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יו"ד ק"י בוא"ו ק"י לאקמא שכינתה מעפרא, ולעלוי שכינת עוננו אם הבנים שמחה, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה לגשמת כל התנאים הצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרינו ולעשות רצון בוראנו, ובהדין ספרא ספר הזוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי. יראה אל עבדיך פגלה והדרה על בניהם.

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. [ב' פעמים], (סוד ה')

כשהנגד מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זוהר ומצטרף ל-250,000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסים

250,000 פעמים את כל ספר הזוהר!!!

על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שיעור של דף היומי, מלמד, יקה בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלמדו זוהר הקדוש דף היומי דקה אחת עם הצבור.

לימדו בכל יום מחוברת זו שבידכם,
וכך תזכו לסיים את כל ספר הזוהר הקדוש
בדקה בלבד

אדרא רבא

סדר הי"ג מרות דתיקונא דדיקנא דא"א [ארך אנפי]

סגולה גדולה שיקרא תקון זה מדי יום: ורום מזלו, וצליח בכל דרכיו, שלום בית, ויוגים הגונים, וזכה לטפח רחמי וגישי, וזכה ליראת שמים, וזכה ומתקן רוחו ונטשתו, כחות הטמאה מתרחקים ממנו, כל אויביו ופלו תחתיו, לא יראה מיתת בניו, ויצל מעניש הגלולים, וזכה לאריכות ימים ושנים, וזכה לעולם הבא, ועל ידו תתקרב הגאולה ברחמים גדולים.

(סיד ה)

הרוצה לזכות לארח את הרשב"י בביתו ילמד זוהר הקדוש הרשב"י ז"ע יושב אתנו בלומדינו תורתו

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זיע"א זקנו של החיד"א, בשם המקובל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשכנא" (דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: "אפילו עוד היום, אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" - בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, וישב בגוון, עכ"ל. ובדאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו.

דיקנא, ותליין בשקולא עד טבורא. תקונא תשיעא. מתערי ומתערבין שערי דיקנא, עם אינון שערי דתליין בשקולא, (דתליין) ולא נפקי דא מן דא. תקונא עשיראה. (מתערבין) נחתין שערי תחות דיקנא. ונפייין בגרונא תחות דיקנא. תקונא חד סר. דלא נפקין נימא מן נימא, ומתשערין בשיעורא שלימ. תקונא תריסר. דלא תליין שערי על פומא, ופומא אתפניי מכל סטרוי. ויאן שערי סחור סחור ליה. תקונא תליסר. דתליין שערין בתחות דיקנא, מכאן ומכאן, ביקרא יאה, ביקרא שפירא. מחפייין עד טבורא. לא אתחזי (ס"א לאתחזיה) מכל אנפי תקרובא דבוסמא, בר אינון תפוחין שפירין חוורין, דמפקין חייזן לעלמא, ומחזייין חדו לזעיר אפיין.

בתליסר תקונין אלין, נגדין ונפקין תליסר מבויעין דמשח רבות, ונגדין לכל אינון דלתתא. ונהרין בההוא משחא. ומשיחין מההוא משחא, דבתליסר תקונין אלין. בתליסר תקונין אלין אתרשים דיקנא יקירא, סתימאה דכלא, דעתיק דעתיקין. מתרי תפוחין שפירין דאנפוי, נהירין אנפוי דזעיר אנפין, וכל חיבור (ס"א חיבור) ושושן דאשתכחן לתתא, נהירין ומתלהטין מההוא נהורא דלעילא. תקונין תליסר אלין, אשתכחו בדיקנא, ובשלימות דיקנא בתקוני, אתקרי בר נש גאמן. דכל דחמי דיקניה, תלי ביה מהימנותא. תאנא בצניעותא דספרא, תליסר תקונין אלין דתליין בדיקנא יקירא, בשביעאה (מנהון) משתכחי בעלמא, ומתפתחי בתליסר תרעי דרחמי. ומאן דאשיט ידיה לאומאה, כמאן דאומי בתליסר תקוני דיקנא. האי באריף אפיין. בזעיר אפיין בכמה. אמר לרבי יצחק, קום בקיומך, וסלסל בסלסלא דתקונא דמלכא (ס"א בדיקנא) קדישא היאך יתתקנון (זוהר במדבר פ' נשא דף ק"ל ע"ב).

קם רבי יצחק, פתח ואמר, (מכ"ה) מי אל כפוך נושא עון וגו', לשוב ירחמנו וגו', תתן אמת ליעקב וגו'. תאנא, תליסר מכילין אתחזון קבא, וכלהו נפקין מתליסר מבויעין דמשח רבות דתיקוני (דף קכ"א ע"ב) דיקנא קדישא, עתיקא דעתיקין. טמירא דטמירין. תנא, תקונא דדיקנא טמיר וסתים, טמיר ולא טמיר. סתים ולא סתים. בתקוניי ידע ולא ידע.

פתח רבי שמעון ואמר, ווי מאן דאשיט ידוי בדיקנא יקירא עלאה, דסבא קדישא, טמירא וסתימא (כ"א טמיר וסתים) מכלא דיקנא דהיה תושבחתא. דיקנא דסתים ויקיר מכל תקוני. דיקנא דלא ידעין עלאין ותתאין. דיקנא דהיה תושבחתא דכל תושבחיין. דיקנא דלא הוי בר נש נביאה וקדישא דיקרב למחמי ליה. דיקנא דהיה תלייא בשערוי עד טבורא דלבא. חוורא כתלגא יקירא דיקירין. טמירא דטמירין. מהימנותא דמהימנותא דכלא. תאנא, בצניעותא (דף קכ"א ע"א) דספרא, [סוף פ' תרומה] דהאי דיקנא מהימנותא דכלא, נפיק מאודנוי, ונחית סוחרניה דפומא קדישא, ונחית וסליק ונפיי, בתקרובתא (גני) דבוסמא טבא, חוורא דיקירא (ס"א דביקניה). ונחית (ס"א חוורא יקירא דיקניה נחית) בשקולא, ונפיי עד טבורא. הוא דיקנא יקירא, מהימנא שלימא, דנגדין ביה י"ג נביעין, מבויעין דמשח רבות טבא, בתלת עשר תקונין מתתקנא.

תקונא קדמאה. מתתקן שערא מלעילא, ושארי מההוא תקונא דשער רישיה, דסליק בתקוני לעילא מאודנוי, ונחית מקמי פתחא דאודנין, בחד חוטא בשקולא טבא, עד רישא דפומא. - תקונא תניינא. מתתקן שערא מרישא דפומא, (וסליק) עד רישא אחרא דפומא, בתקונא שקיל. - תקונא תליתאה. מאמצעיתא דתחות (ס"א דהא) חוטמא, מתחות תרין נוקבין, נפיק חד אורחא, ושערא אתפסק בההוא ארחא, ומליא מהאי גיסא, ומהאי גיסא שערא, מתקונא שלימ סוחרניה דההוא אורחא. - תקונא רביעאה. מתתקן שערא (ונחית) תחות פומא, מרישא חדא לרישא חדא, בתקונא שלימ. - תקונא חמישאה. תחות פומא נפיק ארחא אחרא, בשקולא דארחא דלעילא, ואלין תרין ארחין רשימין על פומא, מכאן מכאן. תקונא שתיתאה. מתתקן שערא, וסליק ונפיק מלרע לעיל לרישא דפומא. ונפיי בתקונא דבוסמא טבא, עד רישא דפומא דלעילא. ונחית שערא לרישא דפתחא דאורחא תתאה דפומא. תקונא שביעאה. פסיק שערא, ואתחזון תרין תפוחין, בתקרובתא דבוסמא טבא, שפירין ויאן למחזי. בגיניהון אתקיים עלמא, הדא הוא דכתיב, (משלי טז) באור פני מלך חיים. תקונא תמינאה. נפיק חד חוטא דשערי סוחרני

רוצו, למדו והפיצו את האדרא הקדוש יומם ולילה

כתב השל"ה הקדוש: "הנה מבאר מקאן שחבור הזהר היה עתיד להיות גנוז וכו' עד שיבוא הדור האחרון בסוף הימים, שאז יתגלה לתחתונים. ובזכות העוסקים יבוא משיח, כי אז תמלא הארץ דעה בסבתו אשר זה תהיה סבה קרובה לביאתו, וזה שאמר ובגינה ושבתם איש אל אחזתו" וכו', כדי שבזכות זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו ישראל ממצרים עד שהצריך הקדוש ברוך הוא לקדשם בדם הפסח ובדם המילה, כן הגאלה העתידה לא יהיה הגאלה עד שיזכנו לתוספת הקדשה הזו, והוא רצון האל יתברך, ואשרי הזוכה בה" (של"ה).

עוד אמר אליהו זכרוננו לברכה לרבי שמעון: בהאי ספר הזהר יתפרקון מן גלותא פד אתגליא בדרא בתרא. (זוהר במדבר קכ"ד) לשון משה רבינו לרבי שמעון. והמשכילים זהירו זוהר הרקיע בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר באילין לא צריך נסיון - רצה לומר, כי הלומד בספר הזהר לא יסבל חבלי משיח ובגין ד'ישראל עתידין למטעם מאילנא דחיי דא הוא ספר הזהר יפקון ביה מגלותא ברחמי. תורת הסוד נועדה להתגלות וללמד את הרבים בדור האחרון למען הצינו את העולם לקראת תורתו של משיח והגאלה שלמה.

שמחת הרשב"י עם לומדי הזהר הקדוש

תפלה, ולמדו דקה דף היומי של האדרא בצבור, ואחר כך תאמרו קדיש על ישראל, לזיכוי כל נשמות ישראל, שזה התקון הנפטרים הגבוה ביותר [מנחת יהודה] כי הלמוד המועט הזה עתה, חשוב בשמים יותר מהקרבנות כל אילי נביות בזמן שבית המקדש היה קיים (תלמידי האר"י). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלמוד זוהר הקדוש דף היומי דקה אחת עם הצבור, וכך, כל עם ישראל יפנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, המהרח"ו, והרמח"ל זי"ע, אור הזוהר.

יהודים יקרים: בואו לעזרת ה' בגבורים, למען הקים השכינה הקדושה מעפרא, ולזכות שהרשב"י הקדוש ידור בינינו. אנו רוצים ברחיפות להדפיס מיליוני עותקים של דף הזהר היומי, מתקין י"ג מאדרא רבה, המעוניין להשתתף ולזכות לזכויות עצומות "עין לא ראתה אלקים זולתך" טל: 0527-651911. לזיכוי הרבים ולחלוקה בחנם.

בקשת התורם: כל אחד מישראל שילמד/יקרא, לכל הפחות פעם אחת, הדף זוהר הזה בציון רבי שמעון בר יוחאי זי"ע"א, [וכך אחד במקומו]. כל אחד ואחד מהלומדים מקבל את השכר והזכויות של כל החצי מליון לומדי דף הזוהר בל"ג בעומר (סד"ח, ונד"ח). זמן למוד הדף הוא דקה. בשבת קודש ללמוד 5 פעמים: זכור: לימוד שעה זוהר בשבת = שווה מאה מליון שנה תורת הנגלה!! אם כן לימוד 5 דקות זוהר בשבת = מאה מליון חדשים תורת הנגלה (פסא מלך, הרי"ם הטוב, אורחות צדיקים, אבות דר' נתן), ועוד כפול 1000 הם מזבי הרבים הסועדים את השכינה ונקראים שרי נפתלי (מד"ר שיה"ש פ"ח, ז"הר ח"ב ק"כ), ובמנין עוד כפול אלף (זוה"ק וצ"א), ובמירון עוד כפול אלף (תיקון, ה"ש), והכל כפול חצי מליון לומדי דף הזוהר, יוצא 50 קוודריליון חדשים תורה למוד פשוט, ולפי הבאמ"ח (פ' תרוקח כ"י) יוצא פי 50 קוודריליון מכפיל את עצמו לכל אחד ואחד מהלומדים, כלומר, כפול 50 קוודריליון $50,000,000,000,000,000 = 5.2 + 39$, ולפי הס"ח עוד כפול 15 מליון, כנגד 15 מליון יהודים שיש בעולם $64 + 3.75 =$, שהוא (במלים) 37 ספטייליארד 500 ספטייליון בחדשים. [ראה כח הזוהר ח"ג].

זכור: המארגן שילמדו דקה אחת דף זהר ביום, מקבל שכר כנגד כלם וכנגד כל היהודים! כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250,000 לומדי הזהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסים 250,000 פעמים כל ספר הזהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד זהר כל יום (תיקון מ"ג), וזוכה לקרב הגאולה ברחמים (זהר ח"ג קכ"ד). רבי שמעון בר יוחאי הקדוש אומר, דמי שלא למד תורת אמת שהם סודות התורה טוב לו שלא נברא דבלא זה אין אדם יודע אלהותו יתברך, ויראתו ואהבתו, ועבודתו. (גניי הסלף קפ"ה). זכור! הרשב"י נקרא שבת, (אדר"א) וביום ההולא שלו נמצאת נשמתו עם כל אחד ואחד, בואו כלנו ונעשה רצונו, ונלמד תורתו, (גיטין סז). והרשב"י ע"ה ימליץ עלינו זכות, וכך תעלה תפלתינו לרצון לפני הקדוש ברוך הוא. (אור הזוהר גליון 91).

אדמו"ר חב"ד והזוהר

מי שהוא בעל עסק גדול יהיה רב למודו בזוהר אף שאינו מבין, כי מה אכפת ליה שאינו מבין אפלו הכי הוא סגולה. (רבי שניאור זלמן מלאדי, אדמו"ר הזקן [בעל התניא], מאמרי האדמו"ר הזקן הקצרים דף תקע"א)

לימוד בזוהר הקדוש מסיר טמטום הלב.

(מאה שערים לבעל התניא)

רבי שניאור זלמן מלאדי האדמו"ר הזקן "בעל התניא" שמעתי ממהר"ם הלוי יפה שאמר בשם אדמו"ר הזקן נבג"מ סגולה למחשבות זרות בעת התפלה הוא ג' דרכים וכו', וכן ספר הזוהר הלשון מסוגל לנשמה אעפ"י דלא ידע מאי קאמר, ולכן כיון שג' דברים אלו אינם צריכים כוונה, לכן מועילים לטהר המחשבה ממחשבות זרות. (ס' מגדל עז, מאמרי דא"ח מאדמו"ר חב"ד, ע' תכ"ו)

אדרא רבא

אדמו"ר חב"ד והזוהר

הפצת הקבלה בארצות אשכנז נזקפת לזכותה של יהדות ספרד. וכדברי הרבי, שהובאו בהערה ו' של הפרק הבא, שהספרדים קדמו לאשכנזים בתורת הסוד

כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א:

לימוד פנימיות התורה שייך לכל בני ישראל הן אשכנזים והן ספרדים. בנוגע לאשכנזים הרי הגר"א, מגדולי האשכנזים כותב בפירושו למשלי (פרק ב' פסוק ט. ונצטט את דברי הגר"א מילה במילה: "כי כאשר יבין הסוד על בוריו, יהיה לו הכל אצלו על בוריו: הפשט והרמז הדרוש וסוד. אבל כל זמן שלא יבין הסוד אפילו הפשט אינו ברור בידו", עד כאן לשון הגאון מוילנא.

בהמשך היחידות הזאת ביקשו הרבנים הראשיים מהרבי ברכה "שלא נכשל בדבר הלכה". והרבי ענה להם על פי דברי הגר"א, שרק אם לומדים פנימיות התורה רק "אז בטוחים שיצליחו לכוין לאמיתתה של תורה בנגלה דתורה, הן "יורה יורה" והן "ידין ידין" וכפי שהוזכר לעיל מפירושו הגר"א [שהעתקנו כאן], ("בצל החכמה" עמוד 220) שמי שלא למד חכמת הנסתר אי אפשר שידע דין לאמיתו! וכדור שלאחריו הדפיס תלמידו המובהק ר' חיים מוולוז'ין את ספרו "נפש החיים" שרובו לקוח מספרי קבלה [...] ובנוגע לספרדים [...].

ונמצא שהלימוד דפנימיות התורה שייך לכל החוגים של בני ישראל, הן אשכנזים והן ספרדים [...] מכיון שהצטיינוותם של הספרדים בלימוד הסוד וזכות ראשונים ששמורה להם בזה אינה שוללת או מבטלת, חלילה, את חובת הלימוד הזה מאחינו האשכנזים; שכן תועלת עצומה יש בלימוד זה, וכדברי הגר"א שהרבי מצטט (העתקנו אותם לעיל בהערה 9).

ודבר נוסף: זוהי הדרך הנכונה לבטל את המחיצות ולחבר בין אשכנזים וספרדים. שספרדים היו רגילים בלימוד הקבלה יותר מאשר האשכנזים, ולכן צריך לבטל מחיצה זו [...].

הרבנים הראשיים בארץ הקודש
הרב אברהם הכהן שפירא והרב פרדכי אליהו
אור ליום ב' פרשת ויצא, ב' דראש חודש כסלו התשד"מ
(הוצאת מספר שיח שרפי קודש מעמוד 424 והלאה)

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בהמשך להמדובר אודות האריז"ל – ישנו ענין מיוחד שנתחדש בזמנו של האריז"ל בנוגע ללימוד פנימיות התורה: בדורות הראשונים היתה חכמת הקבלה "נסתרה כו' ונעלמה מכל תלמידי חכמים כי אם ליחידי סגולה, ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים", ואילו בדורו של האריז"ל נשתנה מצב זה, "כמ"ש האריז"ל דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה" (אגה"ק ס"ו.) וכמפורש בזהר (ח"א ק"ח, א.) שלפני ימות המשיח יהי' הגילוי דפנימיות התורה בריבוי מופלג: "בשית מאה שנים לשיתתאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא כו' וסימנך בשנת שש מאות שנה לחיי נח גו' נבקעו כל מעיינות תהום רבה גו'" (נח, ת. יא. וראה שיחת ש"פ בהר"ב תשמ"ג ס"ז), ובהמשך הענין שם (ק"ח, א.): "כך יהא קריב ליומא משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו'".

הלומד בספר זוהר הקדוש בעולם הזה, אז לעתיד לבא לא ישב בבושה. (זוהר פרשת וישב דף קפ"א בכללות, ובפרטות בלקוטי תורה לבעל התניא פרשת צו)

י"ג דברים הם להסיר כל המונעים בתפילה וכו', והג' הוא עסק ולימוד דברי מוסר הנמצאים בזוהר מלשון הארה, שמאיר במקום החושך שהוא חכמת אמת. (לקוטי תורה 9" תבוא)

צמח צדק אדמו"ר השלישי בשולשלת חב"ד
חבר גם את הספר "ביאורי הזוהר" ובו ביאור מאמרי הזוהר

הרבי "צמח צדק" אמר פעם ביחידות: לימוד הזוהר מרומם את הנפש. לימוד המדרש מעורר את הלב ואמירת תהלים בבכי ודמעות "שוטפת את הכלי".

(טז טבת, ס' חגי ומועדי ישראל שני"ר. זמיר, וכן נדפס בס' שיחות לנוער כ"ד תשכ"ז - תשכ"ח)

אדמו"ר מליובאוויטש האדמו"ר האחרון בשולשלת חב"ד

הוראותיו האחרונות של כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר לכינוסי הילדים, לימוד הזוהר וכו' מוכיחים למעלה מכל צל של ספק, על גודל השעה בה אנו נמצאים, ולכן דווקא ברגעים גדולים אלו, מוטלת החובה של כולנו – ללא יוצא מהכלל להתגייס במרץ למבצעיו הק', של כ"ק אדמו"ר שליט"א...

(עלון כפר חב"ד תש"מ - תשמ"א, דבר המערכת)

עשה פלקטים גדולים בכל רחבי ארץ ישראל, על דעתי שאני סובר ומצווה לכולם שילמדו ויהגו בספר הזוהר.

כ"ק מן אדמו"ר מליובאוויטש

הרבי שאל הראשון לציון הגאון הרב מרדכי אליהו, האם בארץ הקודש לומדים זוהר, ענה לו, רק הספרדים לומדים זוהר תמידים כסדרן, אמר לו הרבי מה האפליה, הרי ספר הזוהר גם לאשכנזים ניתנה, ובודאי שהאשכנזים גם כן צריכים ללמוד ספר הזוהר, ואמר לו הרבי, כשתגיע לארץ ישראל (בשנת תשמ"ד) תעשה פלקטים גדולים בכל רחבי ארץ ישראל, על דעתי שאני סובר ומצוה לכולם שילמדו ויהגו בספר הזוהר.

זוה דבר הפגישה אצל הרבי מליובאוויטש המוכבא בספר "הרבי ויהדות ספרד": החיבור של אשכנזים וספרדים:

"מדברים רבות על הצורך לבטל את המחיצות שבין ספרדים לאשכנזים וכו'". - בשנת תשד"מ ביקרו אצל הרבי שני הרבנים הראשיים, האשכנזי והספרדי - מיד אחרי בחירתם לתפקיד (הרב אברהם שפירא הכהן והרב מרדכי אליהו, שיחיו ויאריכו ימים [צ"ל]) בין היתר, נסבה השיחה על לימוד תורת הסוד ועל ביטול המחיצות שבין אשכנזים לספרדים.

לחלן נעתיק את רשימת הדברים מתוך הספר "בצל החכמה":

הרב שפירא שליט"א:

לימוד הקבלה היה נפוץ אצל הספרדים יותר מאשר אצל האשכנזים, וגדולי האשכנזים שבאו לארץ ישראל קיבלו את לימוד הקבלה מהספרדים (בשער "שורשי חסידות" נצטט את דברי הרבי הרי"צ שהמפיצים הראשונים של תורת הסוד בארצות אשכנז הם הספרדים, שהגיעו לשם בעקבות גירוש ספרד. ולפי זה הן גדולי האשכנזים שבאו לארץ ישראל והן

אדרא רבא

אדמו"ר חב"ד והזוהר

יוכלו להרבות ולהפיץ את לימוד פנימיות התורה אצל כל בני מכל החוגים, ובפרט כאשר מדובר אודות תלמידים – שהרי התלמיד אינו יכול לדעת מה עושה רבו בחדרי חדרים, ולכן, ולכן כל זמן שהתלמיד אינו יודע שרבו לומד פנימיות התורה – הרי לא יתחיל ללמוד פנימיות התורה בעצמו.

הרב שפירא:

אכן, אחד מראשי ישיבת "מיר" אמר פעם שאלו "אכשור דרא" והיו שומעים לו – היה קובע בישיבות שיעור ללימוד קבלה, והסביר את דבריו, שבדורות שלפנינו, כאשר היו ממשיכים לעסוק בלימוד התורה גם לאחרי סיום הלימוד בישיבה, היתה אפשרות להשאיר את לימוד הקבלה לשנים שלאחרי הלימוד בישיבה; אבל כיום נשתנה המצב לדאבוננו, ואם לא ילמדו קבלה בישיבות – מי יודע אם ילמדו בכלל את חלק הקבלה שבתורה.

ובזמן כן ישנם גם כמה מכתבים של הרב קוק ז"ל, שבהם מזהיר בדברים קשים אודות ההכרח והצורך בלימוד הקבלה, שלולי זאת אי אפשר ללמוד תורה לאמיתתה, וכותב שעי"ז מעכבים את הגאולה כו'.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אם דבריו היו מתקבלים – לא היה מקום לפגישה שלנו בחוץ לארץ, כי היינו כבר כולנו בארץ הקודש, ביחד עם משיח צדקנו!

הרב אליהו:

ברצוני לכשר לכבודו אודות לימוד הקבלה אצלנו – הספרדים: יש לנו בירושלים עיה"ק כמה ישיבות שבהם לומדים נסתר דתורה בליל שישי רבנים ובחורים צעירים מתקבצים יחדיו ללמוד בספרו של מורי ורבי ע"ה – "כרם שלמה" (פירוש על עץ חיים), ועוסקים בלימוד זה עד חצות הלילה, וישנם שמתחילים ללמוד בשעה שתים לאחר חצות עד נץ החמה, ישנם ישיבה של מקובלים (בית א-ל"ג) שבה לומדים קבלה בכל יום אחר הצהריים, ומתפללים מתוך סידור שישינם בו כוונות הרש"ש!

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ראוי ונכון לפרסם גם מחוץ לכתלי בית המדרש.

הרב אליהו:

בן, ישנם מודעות על כך, וכל הרוצה יכול לבוא להשתתף בלימוד זה – לימוד של נסתר דתורה בנגלה (בגלוי), לא רק בנסתר.

הרב שפירא:

לימוד הקבלה הי' נפוץ אצל הספרדים יותר מאשר אצל האשכנזים, וגדולי האשכנזים שבאו לארץ ישראל – קיבלו את לימוד הקבלה מהספרדים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לימוד פנימיות התורה שייך לכל בני"הן אשכנזים והן ספרדים:

זאת ועוד: הלימוד דפנימיות התורה מקרב את הגאולה – כמבואר בזוהר (ח"ג קכד, ב - ברע"מ. הובא ונת' באגה"ק שם) "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמים" (כ"ה באגה"ק שם [ברחמים] ובזוהר שם: ברחמי).

וכידוע מ"ש הרח"ו בהקדמתו לשער ההקדמות (נדפסה גם בקונט' עץ החיים לכ"ק אדמו"ר [מהורש"ב] נ"ע ע' 61 ואילך) אודות גדול הנחיצות דלימוד פנימיות התורה, ועד שהעדר הלימוד דפנימיות התורה היא הסיבה היחידה לאריכות קץ הגלות!

ואם דברים אלו נכתבו בזמנו של הרח"ו – הרי עאכ"כ כאשר נמצאים בימים אלו, ארבע מאות שנה לערך לאחרי הרח"ו, ורואים ש"עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו" (ל' הכתוב - ירמ"י ח, ט), הרי בודאי שהסיבה היחידה לכך היא – החסרון בלימוד פנימיות התורה.

בל הסימנים שהובאו בחז"ל אודות סוף זמן הגלות – נתקיימו כבר, ולדוגמא – הסימנים בענינים בלתי-רצויים שבסוף מסכת סוטה, "חוצפה יסגיי.. נערים פני זקנים ילבינו... בת קמה באמה כו'" – ענינים אלו נתקיימו כבר ובאופן של "הידור דהידור"! (חס וחלילה ללמד היפך הזכות על בני", אבל, לדאבוננו, כך הם פני הדברים!) וכמו כן הסימן ד"מלכיות מתגרות אלו באלו" [שעל זה אמרו חז"ל (ב"ד פמ"ב, ד) "אם ראית מלכיות מתגרות אלו באלו צפה לרגליו של משיח"] – כפי שרואים בתקופה הכי אחרונה: וכן בנוגע לסימנים בענינים טובים, ולדוגמא: "אין לך קץ מגולה מזה שנאמר (יחזקאל לו, ח) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'", כשתתן ארץ ישראל פרי' בעין יפה, אז יקרב הקץ כו'" (סנהדרין צח, א ובפרש"י), הסימן היחיד שלדאבוננו לא נתקיים עדיין הוא – מאמר הזוהר (הנ"ל) ש"כד יהא קריב ליומא משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא!"

ובאמור – אם הרח"ו כתב בנוגע לזמנו שהסיבה היחידה לאריכות הגלות היא העדר הלימוד דפנימיות התורה, הרי עאכ"כ שכן הוא עתה – ארבע מאות שנה לאחרי זה! **ולבן**, דרישת השעה היא – ששני הרבנים הראשיים יצאו יחדיו ב"קול קורא" לעורר ולהלהיב את לבבות אחינו בני ישראל בכל מקום שהם אודות הצורך והנחיצות הכי גדולה בלימוד פנימיות התורה, ולפרסם זאת בפירסום הכי גדול. וכאשר יפרסמו "קול קורא" כזה, בדברים נלהבים, בדרכי נועם ובדרכי שלום – בודאי יפעלו הדברים את פעולתם.

הרב שפירא:

ישנם כיום יהודים שלומדים נסתר דתורה ב"נסתר" – באופן שאף א' לא ידע מזה, וכמו כן ישנם קבוצות שמתכנסות מידי שבוע (בליל שישי) כדי ללמוד פנימיות התורה, אלא שעושים זאת בצניעה ובהחבא, ומשתדלים שהדבר לא יתפרסם וכו'.

אדמו"ר שליט"א:

שמח הנני לשמוע על כך, והלואי יתרכו קבוצות כאלו, אבל – צריכים להשתדל לפרסם ולגלות את הדברים, כי רק עי"ז

אדרא רבא

אדמו"ר חב"ד והזוהר

בתורה, כמאמר (ח"ב קסא, רעב.) "אסתכל באורייתא וברא עלמא" – צריכים לכל לראש לבטל את המחיצות שבין ספרדים לאשכנזים בנוגע ללימוד התורה: כפי שאמר מר היו הספרדים רגילים יותר בלימוד הקבלה מאשר האשכנזים, ולכן צריכים לבטל מחיצה זו, עיי"ז ששני הרבנים הראשיים, הרב האשכנזי והרב הספרדי, יצאו בקריאה משותפת אודות הצורך בלימוד פנימיות התורה. דרושה רק זהירות שלא לעשות מזה ענין פוליטי הקשור עם מפלגה זו או אחרת, ענין השייך לחוג זה או לחוג אחר, וכיו"ב.

אין זה חידוש השייך לחוג מסויים – דרישתו ותביעתו של הרח"ו ז"ל ללמוד פנימיות התורה מקובלת היא בכל חוגי בניי, ספרדים, אשכנזים, יוצאי ליטא, יוצאי הונגריי, חסידי ליובאוויטש וכו' – הרח"ו ז"ל הי' מקובל אצל כולם! ולכן, כאשר יצטוו ב"קול קורא" את דבריו של הרח"ו ז"ל אודות הצורך והנחיצות בלימוד פנימיות התורה, ויעוררו על קיום הדברים בפועל ממש – "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" (קידושין מ, סע"ב. וראו הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ה"ב-ג), הרי בודאי יתקבלו הדברים אצל כל החוגים.

בבלל – תיכף ומיד לאחרי דורו של הגר"א השתדלו כל גדולי ישראל לבטל את המצב של חילוקי זרמים ופלגים ביהדות, ובפרט בדורו של אדמו"ר הצ"צ – כידוע (ראה "התמים" חוברת א' ע' לח-לט) שהיו חסידים קרובים ביותר בינו לבין ר' חיים מוולוז'ין וכן בדורות שלאח"ז (ראה ספר "נשיאי חב"ד ובני דורם" [אה"ק תשל"ב]).

... **ומסקנת** הדברים היא – שיש להשתדל ביותר להפיץ את הרעיון של לימוד פנימיות התורה בכל חוגי בניי, ולכל לראש – כאמור – ע"י פירסום "קול קורא" משני הרבנים הראשיים, כנ"ל.

הרב שפירא:

השאלה היא – אם ישמעו לדברינו, והרי ידוע ש"כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע כך כו"י" (יבמות סה, ב. וראה זח"א פה, סע"ב. וראה שד"ח אסיפת דינים מע' ה"א ס"ב [תתקעו, ב ואילך]).

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לשם מה לחשוב בכיוון בלתי רצוי, חשבונות מצד "מרה שחורה" וכו' – הרי כל ישראל בחזקת כשרות (רמב"ם הל' קדה"ח פ"ב ה"ב. וראה גם הל' יסוה"ת ספ"א). ומדוע לחשוש שלא ישמעו?! – בכלל צריכים לגשת לכל דבר מתוך שמחה ובטחון, ולא רק בטחון באלקי ישראל, אלא גם בטחון בעם ישראל! **אפילו** אם קריאה זו תפעל על יהודי אחד בלבד – כדאי הדבר, שהרי אמרו חכמים במשנתם (סנהדרין לו, א) "כל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא, ועאכו"כ שבודאי וללא כל ספק יהיו רבים מישראל שישמעו לקריאה זו.

זאת ועוד: איתא בגמרא (שבת נה, א. וראה כת"ס חלק אה"ע סמ"ז) "אם לפניך גלוי להם מי גלוי"?! היינו, שאפילו כאשר גלוי

בנוגע לאשכנזים – הרי הגר"א, מגדולי האשכנזים, כותב בפירושו למשלי (עה"פ ה, יח. וראה שם ד, כב, ז, יב. ועוד.) שמי שלא למד חכמת הנסתר אי אפשר שידע דין לאמיתו! ובדור שלאחריו – הדפיס תלמידו המובהק, ר' חיים מוולוז'ין, את ספרו "נפש החיים" שרובו לקוח מספרי קבלה. וכמו כן ידוע שאחרים מתלמידי הגר"א עסקו גם בלימוד הקבלה [אבל כנראה הזהירו הם את תלמידיהם שלימוד זה שייך ליחידים סגולה בלבד, ולכן, אלו ההולכים בשיטת הגר"א ממעטים בלימוד הקבלה].

[**הרב** שפירא הזכיר עוד כמה מגדולי האשכנזים בליטא שעסקו בלימוד פנימיות התורה – בעל ה"לשם", ועוד].

ובנוגע לספרדים – מי לנו גדול מהרמב"ם שהיה ספרדי, שפסק פס"ד מפורש בהתחלת ספרו "יד החזקה", ספר של "הלכות" (כמ"ש הרמב"ם בהקדמתו לספרו יד החזקה - בסופה): "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון כו"י – והרי ענין זה שייך רק ע"י לימוד פנימיות התורה. (ראה קונט" תורת החסידות פ"ג ע"ג [14] ובהערה 3 שם. קונט" לימוד החסידות פ"י [ע' 16 ואילך]. אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ס"ע תלה ואילך)

ונמצא, שהרמב"ם פוסק בפירוש שלימוד פנימיות התורה הוא "יסוד היסודות ועמוד החכמות" – דחכמת התורה [נפשיטא שאין כוונתו לחכמות סתם, כי אם ובעיקר לאמיתות ענין החכמה – חכמת התורה]!

יבוליים ללמוד את כל חלקי התורה כולה, ואעפ"כ, אם לא לומדים פנימיות התורה – אזי חסר ח"ו "יסוד היסודות ועמוד החכמות"!

[**הרב** אליהו הזכיר שישנם כו"כ פסקי דינים ברמב"ם שהמקור להם – מדברי הזוהר, ולדוגמא – פס"ד הרמב"ם בהל' יבום וחליצה (פ"ד ה"ז) שלאחרי החליצה "משלכת אותו לארץ", והמקור היחיד לזה הוא – בדברי הזוהר (ח"ג ק"פ, א. וכמ"ש בטור אה"ע סקס"ט: לשון הרמב"ם כו' וחולצת המנעל ומשלכת אותו לארץ ע"כ. ואינו יודע למה כו' ועוד למה הצריכה להשליכו לארץ. ובביאורי הגר"א לשו"ע שם סקס"ט [סדר חליצה בקצרה] ס"ק פב מציין ע"ז: הוא מנהג הקדמונים וכמ"ש בזוהר ריש חזקת כו'), ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שישנם מקומות רבים כיו"ב (בכל זה - ראה מקומות שנשמנו בלקו"ש ח"ג ע' 768 הערה 18. הקדמת הר' מנחם כשר ע"ה לספר מפענח צפונות [ע' יד]).

וכאמור – ספרו של הרמב"ם הוא "הלכות הלכות", כולל – גם הענינים שכותב בספר המדע, ובתחלתו פוסק (כאמור) ש"יסוד היסודות ועמוד החכמת לידע שיש שם מצוי ראשון כו"י", שזהו כללות הענין דלימוד פנימיות התורה.

ונמצא, שהלימוד דפנימיות התורה שייך לכל החוגים דבניי, הן אשכנזים והן ספרדים, ובודאי תהי' התעוררות מיוחדת בדבר – כאשר שני הרבנים הראשיים, הרב האשכנזי והרב הספרדי, יפרסמו "קול קורא", לעורר אודות החובה והנחיצות ללמוד פנימיות התורה.

ועוד ענין בזה:

מדברים רבות על הצורך לבטל את המחיצות שבין ספרדים לאשכנזים וכו', ומכיון שכל הענינים התחלתם

אדרא רבא

אדמו"ר חב"ד והזוהר

ומצוותי'. ועי"ז - הנה לא זו בלבד שמבטלים את הענינים הבלתי-רצויים, אלא פועלים זאת באופן ד"כל המחלה גו' לא אשים עליך (בשלח טו, כו) מלכתחילה" (כפרשי עה"פ - לפי פשוטו).

ובענינינו (בהבא להלן ראה גם לקו"ש ח"י ע' 237. ועוד. קונטרס עה"פ פי"ג. קונטרס הנ"ל בסוף): בדורות שלפנינו לא היו כל ה"מחלות"

(בחולי הנפש) שנתחדשו בעקבתא דמשיחא, ולכן, היתה קיימת אפשרות לנהל אורח חיים יהודי גם ללא לימוד פנימיות התורה; אבל לאחר שנתחדשו מחלות נוספות שלא היו בדורות שלפנינו - בהכרח למצוא "תרופה חדשה". והתרופה היא - לימוד פנימיות התורה, ובפרט תורת החסידות שבה מבוארים עניני אמונה השגחה פרטית וכו', וכו', באופן של הבנה והשגחה. וכפי שהוזכר לעיל שהיחידים שעמדו בנסיונות במדינה ההיא הם - אלו שלמדו בישיבות החסידיות (ובפרט תורת חסידות חב"ד ראה לקו"ש ח"ב ע' 476) ו"תרופה" זו היא באופן ד"כל המחלה גו' לא אשים עליך" מלכתחילה, כנ"ל.

ומי שאומר שאינו רוצה להשתמש ב"תרופה" זו מכיון שלא השתמשו בה בדורות שלפנינו - הרי זה דומה לחולה שלא

ירצה לשמוע להוראת הרופא להשתמש בתרופה שהומצאה בדור האחרון, מכיון שבדור הקודם לא ידעו אודות תרופה זו!...

ביום נתבטלה גם ההגבלה שהיתה בדורות הראשונים בנוגע ללימוד הקבלה לפני גיל ארבעים שנה (ש"ך י"ד סרמ"ו סק"ו

בסוף. וראה מדרש שמואל לאבות ספ"ה. שערי זוהר לאבות שם. ניצוצי זוהר לזח"א קצא. א (ג) וכ"כ בסידור בית יעקב (להר"י עמדין - הל' ת"ת ס"ח). - ישנם כיום רבנים בני ח"י שנה! מעולם "לא זכינו" לדור כזה שבחור צעיר בן ח"י שנה יאמר שיש לו שכל כמו בן ארבעים, ולכן ראוי הוא להורות!... ועפ"ז - אין כל תמיהה בכך שבטלה גם ההגבלה בנוגע ללימוד פנימיות התורה. [וכאמור לעיל (ס"ה) אם משהו צריך לקיים את הענין "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", מוטב ש"חטאו" יהי' - לימוד פנימיות התורה לפני שמלאו לו ארבעים שנה!...] וענין זה מתאים לדברי הזוהר - "אפילו רבי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו", היינו, שמדובר אודות לימוד פנימיות התורה ע"י בחורים צעירים, "רביי דעלמא".

ובנוגע לזמני הלימוד - אין צורך לגרוע מזמני הלימוד דשאר עניני - התורה, ישנו מספיק זמן במשך היום שבו לא

עוסקים בלימוד התורה [פעם היו לומדים בישיבות 17-18 שעות ביממה, אבל כיום נשתנה המצב גם אצל ה"מתמידים!], ואם ינצלו את הזמן הפנוי ללימוד הקבלה - הנה במשך זמן קצר יוכלו להיות "מקובלים"!

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בנוגע למה שהזכיר מר אודות עולם הישיבות, הנה המצב בישיבות כיום הוא - שהולכת וגוברת ההתעניינות בכל הקשור ללימוד קבלה וחסידות. תלמידי ישיבות רבים ממתנינים שיתנו להם "היתר" ללמוד פנימיות התורה - הם לא מחכים על "ציווי", כי אם על "היתר" בלבד. וכינתיים - לומדים הם בצנעה, כדי שלא לחולל מהפכה נגד המשגיח והנהלת הישיבה!

וידוע לפני הקב"ה שלא יקבלו את המחאה, אין זה פוטר מחיוב המחאה - "להם מי גלוי!" וכפי שרואים במוחש, לדאבוננו, שישנם כו"כ ענינים שרבנים עוררו אודותם, ובעוונותינו הרבים לא תוקנו הדברים, ואעפ"כ, לא נמנעים הרבנים לחזור ולעורר על הדברים פעם נוספת!

זכורני מתקופת הילדות שפגשתי את המלמד שלי לשבת וללמוד בתשעה באב, ולשאלתי לפשר הדבר, הרי אין ללמוד בת"ב כי אם דברים מסויימים כו'? - השיב לי: הלואי שזה יהי' החטא שלי! - "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז, כ) ולכן, אם צריך להיות ענין של חטא, אזי מוטב שהחטא שלו יהי' - לימוד התורה בתשעה באב!... ועד"ז בעניננו: הלואי שהחטא היחידי יהי' - ההוכחה על הצורך בלימוד פנימיות התורה למרות החשש ד"מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע"... והעיקר הוא - כאמור - שבוודאי יהיו רבים מישראל שישמעו לקריאה זו, ויתחילו ללמוד פנימיות התורה.

הרב שפירא:

בוונתי בעיקר ל"עולם הישיבות" - עולם בפ"ע, מעגל בתוך מעגל, כיצד יתקבל הדבר בעולם הישיבות, ומה תהיה תגובתם של ראשי הישיבות.

בבלל - לומדים בישיבות נגלה, ובנגלה גופא - מסכתות מסויימות, וגם באותם מסכתות - לא מספיקים לסיימם. וישנם רבנים שעושים רעש מדוע לא לומדים יותר בכמות כו', ולכן, קשה לדעת מה תהיה תגובתם של ראשי הישיבות על קריאה זו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בודאי ידוע לכת"ר שלפני שני דורות היתה התנגדות גדולה ביותר ללימוד ה"מוסר" בישיבות, בטענה שלימוד המוסר שייך לנשים ועמי הארץ, ובשביל בני תורה הרי זה בבחינת "ביטול תורה", ואעפ"כ, בימינו אלו נתקבל הדבר בכל הישיבות, וטעם הדבר - מכיון שנוכחו לדעת עד כמה נחוץ ומוכרח הדבר, וכמו כן מובא בנוגע ללימוד פנימיות התורה (ראה בכ"ז קונט' לימוד החסידות פ"ט).

הרב שפירא:

אכן ראו בפועל בעת המהפכה ברוסי', כאשר הי' משבר נורא בכל הישיבות, שהיחידים שהחזיקו מעמד בכל הנסיונות הם - אלו שלמדו בישיבות חסידיות שבם למדו מוסר חסידות, עניני אמונה ודעות המחזיקים את האמונה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בסיום מסכת סוטה אמרו חז"ל שבסוף זמן הגלות "בכל יום ויום מרובה קללתו משל חבירו". ולכאורה תמוה: לשם מה הודיעו לנו חז"ל ענין זה - ענין שיכול להביא לידי "מרה שחורה" חו"י?! אלא ודאי כוננת חז"ל בזה היא - שכאשר רואים שישנה הוספה בצד לדעו"ז, "בכל יום ויום מרובה כו' משל חבירו", צריכים להוסיף בעניני קדושה, תורה

אדרא רבא

אדמו"ר חב"ד והזוהר

"יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא כו", עד ש"אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו".

בימינו אלו אין שום הגבלות בנוגע ללימוד פנימיות התורה, לפני כמה דורות הי' מחסור בספרי קבלה, והיו צריכים לחפש כתבי-יד כו', ועד כדי כך - שבדורות הקודמים היו צריכים לפתוח קבר כדי להוציא משם כתבי יד בעניני פנימיות התורה!... (ראה שה"ג להחיד"א ח"א מע' ח: אך אין בשערים הנז' [שמונה שערים להרח"ו] מהדורא בתרא כי מהרח"ו צוה לגנוזה בקברו, ורבנן קדישי אשר בדור ע"י יחודים הוציאוהו מקברו ברשותו ע"י שאלת חלום כו'). אבל כיום, ישנם ריבוי ספרים הנדפסים, והם בהישג ידו של כאו"א, ולא נותר אלא ללמוד בהם בפועל.

הרב אליהו:

בנוגע להדפסת ספרים בעניני פנימיות התורה - הדפסנו את ספר "כרם שלמה", פירושו של אבי מורי ורבי על "עץ חיים", ובנתיים יצאו לאור ששה חלקים. בלי ספר זה - אומרים כמה וכמה - אי אפשר להכנס היום לתורת הקבלה. ספרים אלו נדפסו בכמות מצומצמת, מכיון שחשבנו שלא ירבו הקונים. ולכן, חלק מהספרים כבר אזלו מן השוק.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ביום אפשר לחזור ולהדפיס בדפוס צילום, במשך זמן מועט, באופן ד"אחישנה".

הרב אליהו:

עד שנחזור ונדפיסם - יבוא כבר משיח צדקנו!

כ"ק אדמו"ר שליט"א: יהי רצון שיהיו שני הענינים במהרה - הן ביאת משיח צדקנו, והן הדפסת הספרים, ואז - תרבה הדעה והחכמה כו' (רמבם הל' תשובה פט ה"ב)

מעניין לדעת האם ישנו ביאור בספר הנ"ל אודות סיום וחזרתם הע"ח, ששם מדובר בעניני גלות וקליפות כו' - דלכאורה, כיצד מתאים הדבר עם הכלל (ראה תוס' סוף נדה מברכות לא, א, ועוד), שיש לסיים בטוב.

הרב אליהו:

החלק הסופי של הפירוש - לא הגיע לידינו, וכפי הנראה - נאבד חלק זה. [הנ"ל הבטיח לשלוח לכ"ק אדמו"ר שליט"א ספרים אלו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א ביקש שישלח לו באופן ד"אחישנה", והודה לו למפרע].

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לימוד פנימיות התורה בזמן הזה מהווה הכנה ללימוד פנימיות התורה לעתיד לבוא, כמובן ע"פ מארז"ל (פסחים ג, א. וש"ס) "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" (וכדוגמת המבואר בביאור מארז"ל זה [לקו"ת שה"ש כב, ד. ובכ"מ] שעי' הלימוד שלמד בבחי' הנגלות שבתורה (בעוה"ז) מזה נעשה בחי' לבוש שבו ועי' יוכל להשיג פנימיות התורה (בג"ע). וע"פ המבואר בתניא דפ"ז י"ל, שעד"ז הוא גם בנוגע לתורתו של משיח, שההכנה לזה הוא לימוד פנימיות התורה במשך זמן הגלות)

ישנם כאלו שהתעניינותם היא מפני שמחפשים דרך בעבודת ה' כו', וישנם כאלו שהתעניינותם נובעת מתוך סקרנות גרידא: הם שמעו שהמשגיח מתנגד ללימוד הקבלה והחסידות, ואינם מבינים למה ומדוע! - פנימיות התורה נתגלתה ע"י רשב"י, שגדלותו מודגשת בנגלה דתורה - כפי שאמר עליו רבי עקיבא רבו (ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב [ב, א]): "דייך שאני ובוראך מכירין כחך", הם שמעו אודות גדלותו של האריז"ל, הרח"ו וכו', ויודעים שגם המשגיח "מודה" בגדלותם וכו', ולכן, אינם מבינים את יחסו של המשגיח ללימוד קבלה וחסידות. וענין זה גופא מעורר אצלם את הסקרנות לדעת מהו הלימוד דקבלה וחסידות, כדי לדעת על מה מתנהל הויכוח.

דרך אגב: עצם העובדה שבחור-ישיבה רואה שקיים יחס שונה לב' חלקים בתורה - לימוד הנגלה הוא בפרהסיא, ללא כל מניעות והגבלות, ואדרבה: טופחים לא על שכמו, מעודדים אותו, נותנים פרסים וכו', ואילו כאשר רוצה ללמוד קבלה וחסידות, עליו לעשות זאת בחדרי-חדרים, בין השמשות, בשעה שאינה לא יום ולא לילה - הרי זה יכול לגרום אצלו ענין בלתי-רצוי, לבוא ולומר "שמועה זו נאה ושמועה זו אינה נאה" (עירובין טז, א) ח"ו!

ולהעיר: הלשון הוא "שמועה זו נאה וזו אינה נאה", כלומר, בודאי מודה גם הוא שזוהי שמועה אמיתית, חלק מ"תורת אמת" שניתנה למשה מסיני, אלא אומר ששמועה זו "אינה נאה"!

ואין צורך להבהיר מה הן התוצאות העלולות לבוא כתוצאה מזה!

ולבן, כאשר יהיה "קול קורא" בנוגע ללימוד פנימיות התורה שעליו יחתמו שני הרבנים הראשיים, הנה כאשר יבוא התלמיד ויראה למשגיח או לראש הישיבה "קול קורא" זה, שבו מצוטטים דבריו של הרח"ו ז"ל אודות הצורך והנחיצות ללימוד פנימיות התורה - סביר להניח שישתנה יחסו של המשגיח או ראש הישיבה כלפי אותו בחור שרוצה ללמוד גם פנימיות התורה.

הרב אליהו:

בקשר לדברי הרח"ו שהוזכרו לעיל (י"ס) אודות הצורך ללימוד פנימיות התורה - כותב הרב החיד"א שמי שלומד קטע מזוהר ב"חק לישראל" - מתקן הוא מ"ש הרח"ו ז"ל אודות העונש למי שלא לומד פנימיות התורה, וזה נקרא "תיקון" כו'. ואכן ישנם הרבה יהודי שלומדים קטעים מהזוהר ב"חק לישראל".

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בוונתי לא לענין של "תיקון" בלבד, כי אם בעיקר - להביא את הגאולה!... ואם הי' מספיק בלימוד קטע מסויים ב"חק לישראל" בלבד כדי להביא את הגאולה - הי' בא משיח צדקנו כבר בזמנו של החיד"א! ומכיון שעדיין לא בא בהכרח להוסיף בלימוד פנימיות התורה בשופי, וכדברי הזוהר דלעיל:

אדרא רבא

אדמו"ר חב"ד והזוהר

הרב שפירא:

הרב אליהו:

ע"פ מארז"ל (קה"ר פ"א ח. וראה גם שם פ"ב, א.) ש"תורה שאדם לומד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח" – נמצא, שלעתיד לבוא יצטרכו לכתוב ספרים אלו מחדש!

הרב אליהו

מכיון שענין זה (לימוד תורתו של משיח) נפעל ונגרם ע"י הלימוד בעוה"ז, הרי מובנת גודל החשיבות שבדבר, ולכן, בודאי לא יתבטל דבר זה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ח"ו לומר שהתורה שאדם למד בעוה"ז תתבטל לעתיד לבוא. הפירוש דהבל הוא – בערך וביחס לתורתו של משיח.

וראיה לדבר – איתא במדרש (שם פ"א, ב. מדרש תהלים צב, א. וראה ספר הליקוטים דא"ח צ"צ ערך הבל (הבלים) ס"ה) בענין "ז' הבלים שאמר קהלת", שהם "כנגד שבעה ימי בראשית", שבהם נברא העולם כולו, כולל – ארץ ישראל ובית המקדש כו'. וידוע גם גודל העילוי ד"הבל פיהם של תינוקות של בית רבן" – שעל זה מתקיים העולם (שבת קט, ב. וראה ספר הליקוטים שם ס"ח) ומזה מובן גם בעניננו – שהענין ד"הבל היא לפני תורתו של משיח", אינו פוגע ח"ו בגודל חשיבות הדבר.

הרב אליהו:

בנוגע להצעת כת"ר אודות "קול-קורא" – אולי כדאי שיחתמו על זה עוד כו"כ רבנים, הן מארץ ישראל והן מחוץ לארץ.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

דבר טוב ונכון, אבל – כמובן – לא לדחות את הדבר עד שיאספו את כל החתימות, כי חבל על הזמן שעובר בינתיים! אם ימתינו עד שיחתמו כל הרבנים, או אפילו רובם – יבוא כבר משיח צדקנו, ואז יאבדו ח"ו את הזכות הגדולה לעורר את אחינו בני ע"ד לימוד פנימיות התורה.

בענין זה דרוש משהו שיתנהג כ"נחשון בן עמינדב" (סוטה לז, א. מכילתא עה"פ בשלח יד, כב. במדב"ר פ"ג, ז) ויקפוץ ויצא ב"קול קורא". ובפרט כאשר בענין זה יהיו שני "נחשונים" – שני רבנים ראשיים, אשכנזי וספרדי, הרי בודאי שדעתם תתקבל אצל כלל ישראל.

הרב אליהו:

הסימנים שהוזכרו לעיל בקשר לביאת משיח צדקנו אמורים הם בנוגע לגאולה באופן ד"בעתה" (ישעי' ס, כב, סנהדרין צח, א), אבל אנו מאמינים ומקווים שהגאולה תהי' באופן ד"אחישנה", ללא צורך בסימנים מיוחדים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ודאי תהיה הגאולה באופן ד"אחישנה" – הנני מסכים לכך במאה אחוז!... אבל אין זה שייך לתוכן המדובר לעיל, כלומר, אין לעכב את ה"קול קורא" עד שמשיח צדקנו יבוא עם ענני שמיא" (דניאל ז, יג. סנהדרין שם)!

ברור, בודאי צריכים אנו לעשות את כל התלוי בנו כדי להביא את הגאולה, כולל – הפעולה בענין הנ"ל, אלא שביחד עם זה צריכים אנו להאמין ולקוות שמשיח צדקנו יבוא באופן ד"אחישנה", גם ללא סימנים מיוחדים כו' (ראה כרתי ופולתי יו"ד סק"י סוף בית הספק, ועוד)

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

באמור – מסכים הנני לכך במאה אחוז! הלואי יסכימו הרבנים הראשיים להצעתי (בדבר ה"קול קורא") כפי שהנני מסכים להצאת כת"ר שמשיח צדקנו יבוא באופן ד"אחישנה"!...

הרבנים הראשיים:

בודאי מסכימים אנו להצעת כת"ר בענין ה"קול קורא"!

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בוונתי לא רק להסכמה בלבד, כי אם בנוגע לפועל ממש – כשם שהנני מסכים שמשיח צדקנו יבוא באופן ד"אחישנה" בפועל ממש!

הרב שפירא:

אני מקווה שמשיחתנו יצא משהו בנוגע למעשה בפועל.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אין כוונתי למשהו, כי אם לענין שלם, ענין שיכולים לברך עליו לא רק "ברכה ראשונה" (שהיא גם על "משהו"), אלא גם "ברכה אחרונה" – על דבר שיש בו שיעור דוקא (רמב"ם הל' ברכות פ"א ה"ב, פ"ג ה"ב. טושו"ע א"ח ר"ס ר"י. שם ס"ו סק"ד [בנוגע לברכת המזון]. ובשו"ע אדה"ז שם ס"ב כתב: ודין צירוף לכזית יתבאר בסימן ר"י. אבל בס"ס ר"ז הוסיפו המדפיסים: הסימנים החסרים (ר"ח-רי"א) לא נדפסו בתוך השו"ע מעולם וכל מבקשם ימצאם בתוך סדר ברכת הנהנין מהרב המחבר זצלה"ה. סדר ברכה"ע לאדה"ז רפ"ח).

הרב אליהו:

הפ"ז (א"ח שם סק"א. אבל במג"א שם סק"צ סק"ד פסק דאפילו על יין שרף בעיני כשיעור, דלא כה"ט"ז. וכ"ה גם דעת אדה"ז בסדר ברכה"נ שם. וכ"כ בבאה"ט ס"ו סק"ב בשם בית יעקב סנ"ז. א"ר א"ח שם סק"ו. וכ"כ בפמ"ג [מ"ז] שם סק"ב) פוסק שעל משקה חריף מברכים ברכה אחרונה גם בפחות משיעור.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לדבר חריף יש תכונה מיוחדת – שהוא פועל ונרגש בכל המאכל, ולכן אינו בטל [ע"ד ובדוגמת דבר המעמיד, ברי', חתיכה הראוי' להתכבד (ראה אנציק' תלמודים בערכם. וש"ס) וכיו"ב]. ולכן, אם לימוד ה"משהו" דפנימיות התורה יהי' באופן שהדבר יהי' נרגש בכללות הנהגה במשך כל היום – אזי אסתפק גם ב"משהו"!... אבל – כאמור – "משהו" זה צריך להיות חריף, דבר המעמיד, וחתיכה הראויה להתכבד – לא בהצנע לכת! מובן ופשוט שאין הכוונה בכל הנ"ל לאמירת "מוסר" – שהרי חסיד הנני ולא "מוסר'ניק".

הרב שפירא:

גם אנו זקוקים לשמיעת מוסר, זה מביא תועלת גדולה, קבלתי תועלת גדולה משיחתנו זו.

אדרא רבא

אדמו"ר חב"ד והזוהר

אבל ממשיך שם: ושמעתי מהמקובל כו' כמוהר"ר שלום שרעבי זלה"ה שהי' מפקפק על מה שנהגו לקרות בבתי כנסיות סמוך ליום תהלים, והיה אומר שאולי אין תהלים בכלל אזהרת הרב, ואין ולא ורפיא בידו. ונתפשט מנהג זה בכל ארץ ישראל שיש חבורות לזה. ומסיים החיד"א: והמקובלים נמנעו מלקרות תהלים בחול כל שלא האיר היום, וא"כ, יתכן שהתחיל לומר תהלים לאחרי חצות הלילה, ועוד ועיקר: לפני מתן תורה לא היתה הגבלה זו שלא לומר תהלים בלילה [משא"כ בזמנו של משה רבינו, בזמן מ"ת - כפי שמצינו במדרש (תנחומא תשא לו: י"ש תשא רמז תו; מדרש תהלים עה"פ יט, ג. י"ש עה"פ רמז תרעג)] בנוגע למשה ש"בשעה שהיה הקב"ה מלמדו מקרא היה יודע שהוא יום].

הרב אליהו:

בנוגע לפירוש המדרש שיעקב אבינו הי' אומר "כל ספר תהלים" בלילה - שמעתי פעם פירוש, שזהו ע"ד אמירת תהלים בלילה ע"י דוד המלך, מכיון שאצל דוד המלך לא הי' זה בגדר של "תהלים" (חלק מתנ"ך - מקרא), כי אם בגדר של שירות ותשבחות, וכמו כן אפשר לומר בנוגע ליעקב אבינו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בנוגע לרמז דלימוד פנימיות התורה בפרשתנו - הרי זה מרומז בהתחלת הפרשה, "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה": "באר שבע" קאי על דרגות נעלות ביותר (ראה זוהר ריש פרשתנו. אוה"ת ריש פרשתנו. ועוד. ספר הליקוטים-דא"ח צ"צ ערך יעקב ס"ח [ע' תתקפב ואילך]), וכאשר יוצאים מ"באר שבע" ל"חרן", היינו, שמוציאים ומגלים את הענינים הכי נעלים דפנימיות התורה ("באר שבע") למטה מטה, "חרנה" - עי"ז בונים בית בישראל!

הרב אליהו:

עך עכשיו דובר אודות פנימיות התורה, ועכשיו רוצים אנו ברכה על נגלה דתורה - "שלא נכשל בדבר הלכה", שעל זה דרושה ברכה מיוחדת.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הא בהא תליא, כאשר לומדים פנימיות התורה, אז בטוחים שיצליחו לכוין לאמיתתה של תורה בנגלה דתורה, הן "יורה יורה" והן "ידין ידין", כפי שהוזכר לעיל (ח"ס) מפירוש הגר"א.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ח"ו, כאשר רוצים לומר מוסר למישהו - צריכים ללכת אליו, ולא להיפך - מכבדים אותי בביקור כדי שאומר "מוסר" - ח"ו!

אלא הכוונה היא לגלות שכת"ר ידעו שיש בידם הרשות והיכולת, הצייווי והנתינת-כח לעורר את כל בני" לענין חדש, כולל - לעסוק בלימוד פנימיות התורה.

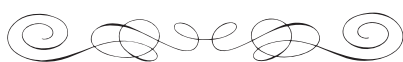
וענין זה הוא בבחינת "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש" (ראה בהנסמן בלקו"ש חיי"ט ע"י 252): הכל יודעים מ"ש בהקדמת הרח"ו ז"ל אודות הצורך והנחיצות דלימוד פנימיות התורה, הכל יודעים מ"ש הגר"א בפירושו למשלי שכל רב בישראל חייב ללמוד פנימיות התורה כדי שיהי' בטוח שיכוין לאמיתתה של תורה, ואעפ"כ, עד עתה לא יצאו ב"קול-קורא" לעורר אודות לימוד פנימיות התורה. ולכן, יציאתם של שני הרבנים הראשונים בקול-קורא כזה, תהי' בבחינת "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש", ענין של חידוש.

הרב אליהו:

עה"פ בפרשתנו (כח, יא) "וישכב במקום ההוא" איתא במדרש (בי"ד פס"ח יא. וראה גם שם פע"ד, יא) "כאן שכב, אבל כל כ' שנה שעמד בביתו של לכן לא שכב" (כדכתיב [בפרשתינו לא, מ] "זתדד שנתו מעיני" - יפ"ת לבי"ר שם [פס"ח]. וראה גם מת"כ לבי"ר פע"ד שם), ומה הי' אומר (בלילה, כיון שלא שכב, ואמרינן במסכת אבות [פ"ג מ"ד] הניעור בלילה ומפנה לבו לבטלה הרי זה מתחייב בנפשו - מת"כ לבי"ר שם) - כל ספר תהלים. ושואלים על זה: הרי לדעת האריז"ל (בפרע"ח שער הנהגת הלימוד כתב: ובלילה לא תקרא מקרא. וכ"ה גם בסידור האריז"ל [להרש"ש] סדר הלימוד באשמורת. כוונת הלימוד [ליל שש]. ק"ש שעל המטה. שו"ע האריז"ל תוספת שבת ס"א שם ס"ו. וראה בהערה הבאה) (ועוד) אין לומר תהלים בלילה? - ואיתא בספרים שבלילה למד יעקב אבינו קבלה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לאחרי חצות הלילה - מותר לומר תהלים לכל הדעות, בשו"ת חיים שאל (להחיד"א ח"ב סכ"ה, הובא בהגהות מראה כהן לשו"ע האריז"ל - ירושלים תשכ"א) שם ס"ז אות טו כתב, והרב האר"י זצ"ל הזהיר שלא יקראו מקרא בלילה. וההולכים אחרי ההדרי"ם מנהגי האר"י זצ"ל אין קורין אפי' אחר חצות מקרא, וזה פשוט.

כל התפילות מתקבלות רק על ידי לימוד זוהר הקדוש,
הזוהר הקדוש היא טבעת מלך מלכי המלכים, ומי שילמד ינצל.